

Mentorhandleiding Multiple Choice 2009-2010

Werken met MC keuzebegeleiding 2 vmbo-T/havo

Introductie

MC keuzebegeleiding leerjaar 2 is een methode voor oriëntatie op studie en beroep voor vmbo-t/havo. De editie vmbo-t/havo bestaat uit drie katernen. Algemene informatie die van belang is voor de leerlingen is in deze editie opgenomen. Er wordt van uitgegaan dat de schoolspecifieke informatie aanvullend door de school wordt verstrekt. Drie katernen geven via opdrachten en teksten relevante informatie over:

- het zelfbeeld;
- het belang van de vakken in de vernieuwde onderbouw;
- het vmbo en zijn leerwegen (theoretisch en gemengd);
- het vmbo en de sectoren;
- de profielen in havo;
- doorleren in het mbo en hbo.

Uitgangspunt van de methode is een procesmatige benadering, waarbij leerlingen aangezet kunnen worden tot zelfstandig werken. Evaluerende vragen aan het eind van elk katern en het vragenformulier in het midden van het laatste katern kunnen deel uitmaken van het portfolio van de leerling.

Doel en middelen

De doelstellingen van MC keuzebegeleiding leerjaar 2 zijn de volgende:

- de leerling aanzetten tot zelfstandig denken over eigen mogelijkheden en beperkingen.
- de leerling laten wennen aan het idee dat er belangrijke (school)keuzes gemaakt moeten worden.
- de leerling inzicht geven in de betekenis van de vakken in de vernieuwde onderbouw, met betrekking tot de maatschappelijke relevantie en het belang van de vakken voor de vervolgopleidingen.
- de leerling die informatie aanreiken die nodig is voor zijn vervolgtraject.

Index van katernen

Katern	onderdelen
1	1 Zelfconceptverheldering 'Wie ben ik?'
	2 De vakken: Nederlands, mens en maatschappij en bewegen en sport
	3 Kiezen in het vmbo en in het havo
	4 Mijn conclusie
2	1 Zelfconceptverheldering 'Wat wil ik?'
	2 De vakken: Engels, mens en natuur en Frans
	3 De gemengde en theoretische leerweg in het vmbo
	4 Doorleren in het mbo en hbo
	5 Mijn conclusie
3	1 Zelfconceptverheldering 'Wat kan ik?'
	2 De vakken: wiskunde, kunst en cultuur en Duits
	3 Mijn leerweg
	4 Mijn conclusie
	5 Werken aan je portfolio (in het hart van katern 3)

Toelichting per katern

De lessen zelfconceptverheldering

Elk katern begint met een hoofdstuk over zelfconceptverheldering. Het is de bedoeling dat leerlingen door het maken van de opdrachten een beter beeld van zichzelf krijgen. Vanuit verschillende invalshoeken wordt aandacht besteed aan het zelfbeeld. Bij de diverse aspecten van zelfconceptverheldering zijn er momenten van reflectie en het trekken van conclusies. De onderdelen over zelfconceptverheldering 'Wie ben ik?', 'Wat wil ik?' en 'Wat kan ik?' worden afgesloten met een verwijzing naar 'Mijn conclusie' aan het eind elk katern. De belangrijkste conclusies worden vervolgens per katern vastgelegd. Het portfolio in het hart van katern 3 kan gezien worden als een algehele samenvatting van de methode en kan gebruikt worden bij begeleidingsgesprekken. De lessen over zelfconceptverheldering kunnen in één lesuur gerealiseerd worden. Er is niets op tegen om enkele opdrachten als huiswerk op te geven. De lessen zijn zo geschreven dat na enige instructie, de leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen.

Katern 1: 'Wie ben ik?'

De vraag 'Wie ben ik?' is voor veel leerlingen een lastige vraag en dus niet eenvoudig te verantwoorden. Door stil te staan bij interesses, het schoolleven en bij goede en minder goede eigenschappen van de leerling wordt het allemaal concreter. Het is belangrijk dat leerlingen een goed beeld van zichzelf krijgen, om in de toekomst weloverwogen keuzes te kunnen maken. Deze les kunnen de leerlingen zelfstandig doorwerken.

Katern 2: 'Wat wil ik?'

In dit onderdeel wordt de relatie gelegd tussen aantrekkelijke bezigheden en het kiezen van een beroep. Het is de bedoeling dat leerlingen langzamerhand inzien dat waar ze nu mee bezig zijn, te maken heeft met een latere studie- en beroepskeuze. Tevens geven leerlingen aan hoe hun belangstelling is voor de schoolvakken. Belangrijk daarbij is dat ze motiveren waarom ze bepaalde vakken leuk of minder leuk vinden. Interesses kunnen een aanknopingspunt zijn voor een opleiding of beroep. Toch is het belangrijk om leerlingen te wijzen op het feit dat interesses kunnen veranderen. Ten slotte wordt aandacht besteed aan 'werken'.

Katern 3: 'Wat kan ik?'

In dit katern ligt het accent op capaciteiten, vaardigheden en werkhouding. Leerlingen onderzoeken hun sterke en zwakke kanten en geven aan hoe het gesteld is met hun werkhouding. Het is zinvol om een verband te leggen tussen capaciteiten en werkhouding. Ook wordt de link gelegd tussen vaardigheden en de beroepenwereld. Bij het kiezen van een vervolgtraject na het tweede leerjaar spelen capaciteiten een belangrijke rol.

De vaklessen

De vernieuwde onderbouw wordt gekenmerkt door 'leren in samenhang'. De scholen bepalen in grote mate zelf op welke wijze ze hieraan vorm willen geven. Ook in het aanbieden van de verschillende leergebieden kunnen scholen hun eigen strategie kiezen. De volgende vaklessen maken onderdeel uit van deze methode:

Nederlands	Mens en maatschappij	Bewegen en sport
Engels	Mens en natuur	Frans
Wiskunde	Kunst en cultuur	Duits

Bij Mens en maatschappij komen onderwerpen aan bod die met geschiedenis, aardrijkskunde en economie te maken hebben. Bij Mens en natuur zitten elementen van biologie, natuurkunde, scheikunde, techniek en verzorging. Bij Kunst en cultuur gaat het om een symbiose van de kunstzinnige vakken. In de vaklessen leren de leerlingen hun eigen mogelijkheden en interesses ontdekken, die van belang zijn voor het kiezen van een vervolgopleiding. Zij krijgen inzicht in de betekenis van het vak, waarin ook de relatie gelegd wordt met de wereld van studie en beroep. De vaklessen in MC keuzebegeleiding leerjaar 2 zijn bedoeld om een aanzet te geven voor het bereiken van dit doel.

In elke les zitten de volgende elementen:

- Een strip en/of een korte inleiding op het vak.
- Een deel over de maatschappelijke betekenis van het vak.
- Een deel over de kenmerken van het vak zelf.
- Een deel over de betekenis van het vak voor opleidingen en beroepen.
- Een persoonlijke evaluatie door de leerling.

Na elke vakles volgt een verwijzing naar 'Mijn conclusie', waarin de belangrijkste zaken per vakles worden vastgelegd.

De school bepaalt door wie de vaklessen worden gegeven, maar in beginsel komen de vakdocenten daarvoor in aanmerking. In de leergebieden Mens en maatschappij, Mens en natuur en Kunst en cultuur kunnen de lessen gegeven worden door de vakdocenten die affiniteit hebben met dat leergebied. Het is nuttig om het een en ander te administreren, zodat iedereen een keer aan bod komt. Het is aan te bevelen om minimaal één lesuur te reserveren voor één vakles. Wordt de vakles als huiswerk opgegeven, dan is het zinvol om de les met de leerlingen te evalueren. De leerlingen kunnen voor een belangrijk deel zelfstandig werken aan de vaklessen.

Ten behoeve van het gebruiksgemak is er voor elke vakdocent een korte instructie inde handleiding van het Totaalpakket opgenomen. De antwoorden op vragen over opleidingen en beroepen worden eveneens per editie aangegeven. Let wel: het zijn voorbeeldantwoorden. Andere antwoorden zijn natuurlijk ook mogelijk.